

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Scholengroep Opron, stichting voor openbaar primair onderwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 4 oktober 2022

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij Scholengroep OPRON onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Scholengroep OPRON verzorgt openbaar primair onderwijs in de gemeenten Midden-Groningen, Stadskanaal en Veendam. Tot OPRON behoren 16 basisscholen en de scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs (Kindcentrum Westerwinde) en een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Aan de Mr. Neuteboomschool is de afdeling Wereldwijs verbonden, een afdeling voor nieuwkomers.

Wat gaat goed?

OPRON heeft zicht op de kwaliteit van de scholen en het werkt gericht en planmatig aan het verbeteren van onderwijs. De visie en kernwaarden van het strategisch beleid worden herkenbaar toegepast door zowel het bestuur als de scholen. Wat op papier staat klopt met de praktijk, en wat in de praktijk gebeurt wordt geëvalueerd en bijgesteld op papier. Het bestuur hanteert een stelsel van kwaliteitszorg waarbij onderwijs, personeel, financiën en het teamfunctioneren in samenhang bepaalt wat de school nodig heeft van het bestuur om goede onderwijsresultaten te halen. Op dit integrale beeld van de school bepaalt het bestuur zijn wijze van aansturing.

Het bestuur legt de verantwoordelijkheid laag in de organisatie en stuurt op een professionele kwaliteitscultuur waarbij verantwoordelijkheid en vertrouwen herkenbare elementen zijn. Binnen OPRON merken we een betrokken leerhouding en een vertrouwen in het bestuur.

Op grond van het kwaliteitsbeeld dat het bestuur jaarlijks maakt, constateert het dat de rekenresultaten op met name referentieniveau 15 beter moeten. Met de scholen is een kwaliteitsimpuls rekenen opgezet om vakdidactiek rekenen op een hoger plan te krijgen.

De onderlinge communicatie en samenwerking tussen het College van Bestuur (CvB), de Raad van Toezicht (RvT) en de Gemeenschappelijke

Bestuur: Scholengroep OPRON

Bestuursnummer: 41780

Sector: PO (incl. SBO) en (V)SO

Aantal scholen/afdelingen onder bestuur:

16 scholen voor PO

1 school voor SBO

1 school voor (V)SO

Totaal aantal leerlingen:

2595 leerlingen PO

65 leerlingen (V)SO

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

De Meent (11YX)

De Sleutel (14HC)

Insp. Amerika (08GQ)

Mr. Neuteboom (14IM)

Wereldwijs, afd NK Mr. Neuteboom (14IM)

Kindcentrum Westerwinde (SBO 19TV en SO 26NL OKE 01)

Margaretha Hardenberg (26NL OKE 01)

Medezeggenschapsraad (GMR) verloopt goed. Daardoor kan ieder zijn wettelijke verantwoordelijkheid nemen.

Ook ondersteunt het bestuur de scholen met voldoende middelen om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Wat kan beter?

Het bestuur kan samen met de scholen de visie op goed onderwijs nog concreter maken door deze te vertalen naar hoge ambities en concrete doelen. Door aan de voorkant van de cyclus van kwaliteitszorg duidelijker te maken wat van de scholen wordt verwacht, wordt bij de evaluatie duidelijker wat is bereikt en waar nog kansen liggen voor verbetering. Ook de kwaliteit van de verantwoording wordt daardoor beter.

Het bestuur kijkt samen met de schooldirecteuren in de schooldialogen naar de in- en doorstroomgegevens en maakt op basis hiervan afspraken met de individuele scholen. De doorstroomgegevens zijn niet opgenomen in het kwaliteitsbeeld, dit zou een goede toevoeging kunnen zijn. Wanneer het bestuur deze gegevens toevoegt aan het kwaliteitsbeeld krijgt het bestuur een nog vollediger beeld van de kwaliteit van onderwijs. Scholengroep breed kunnen er op deze wijze dan ook beter uitspraken gedaan worden over thema's als kansenongelijkheid en hoge verwachtingen.

Burgerschap is inmiddels een belangrijk onderdeel geworden van de basisvaardigheden die alle leerlingen moeten beheersen. De wetgeving stelt sinds vorige jaar hogere eisen aan burgerschapsonderwijs. We gaan ervan uit dat het ervoor zorgt dat de scholen voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen.

Een onderzoekende houding aannemen, de positief kritische dialoog aangaan, kennis en kunde uit projecten delen met collega-scholen zijn aspecten van een professionele kwaliteitscultuur waar OPRON nog meer uit kan halen.

Tenslotte merken we op dat de informatiewaarde van het jaarverslag toeneemt indien het bestuur de verantwoording op een aantal onderdelen uitbreidt. Zo beschrijft het bestuur dat de middelen

passend onderwijs worden ingezet maar uit de verantwoording blijkt niet welke resultaten worden bereikt. Ook kan de wijze waarop de Raad van Toezicht intern toezicht houdt op de doelmatige besteding van de middelen en invulling geeft aan de advies- en ondersteuningsrol naar het College van Bestuur duidelijker.

Wat moet beter?

Het bestuur moet beter in het jaarverslag verantwoorden wat de belangrijkste risico's zijn die uit het intern risicobeheersingssysteem naar voren komen en wat het bestuur gaat doen om risico's te voorkomen. Daarvoor geven we een herstelopdracht.

Vervolg

De herstelopdracht geven wij in vertrouwen aan het bestuur. Dat betekent dat wij niet actief gaan controleren of het bestuur deze uitvoert. Wij zullen OPRON opnieuw onderzoeken bij een volgend vierjaarlijks onderzoek van het bestuur of wanneer daar vanuit signalen aanleiding voor is.

In de tussenliggende periode vindt er een jaarlijkse analyse plaats van de prestaties op het niveau van het bestuur en de scholen. Mocht uit deze jaarlijkse prestatieanalyse risico's naar voren komen, dan zullen wij hierover in gesprek gaan met het bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	9
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	10
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	15
3.	Reactie van het bestuur	16

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in de periode juni-juli een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Scholengroep OPRON. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

- Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen
- Is er sprake van deugdelijk financieel beheer
- Heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties (kwalificatie, socialisatie, allocatie) van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Vanuit het geïntegreerde toezicht kijken we bij de beoordeling van de BKA-standaarden ook naar (de sturing op) het financieel beheer. Voor de beoordeling van het financieel beheer kijken we in ieder geval naar de jaarverslaggeving en de daarin opgenomen kengetallen, begroting en prognoses. Wanneer wij tijdens ons onderzoek financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs of onrechtmatige dan wel evident ondoelmatige bestedingen tegenkomen dan rapporteren we hierover in het hoofdstuk Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek bij OPRON hebben we op maat ingericht en bestond uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

Het startgesprek

Het bestuur heeft ons tijdens het startgesprek geïnformeerd over de

uitgangspunten van beleid, hoe het zicht heeft op de kwaliteit van de scholen en aanstuurt tot verbetering. De kwaliteitscyclus is toegelicht. Het bestuur heeft aan de hand van enkele concrete casussen toegelicht welke interventies het pleegt om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Naar aanleiding van dit gesprek hebben we gekozen voor twee thema's die we als leidraad gebruiken om het kwaliteitsbeeld van het bestuur te verifiëren:

1. *Focus op de basisvaardigheden*

In de voorbereiding hebben we gezien dat in het primair onderwijs van OPRON de onderwijsresultaten beter kunnen, met name op het gebied van rekenen. Omdat burgerschap ook tot de basisvaardigheden behoort, hebben we op elke school waar we een verificatie-onderzoek hebben uitgevoerd (zowel PO, SO als VSO) de directie bevraagd op rekenen en/of burgerschapsonderwijs en in dat kader lessen bezocht.

2. *Kwaliteitscultuur*

Het bestuur geeft aan dat een professionele kwaliteitscultuur voorafgaat dan wel samenhangt met het behalen van betere onderwijsresultaten. Het voeren van een professionele dialoog is volgens het bestuur daarbij een belangrijk middel. We hebben deze informatie vertaald naar de aspecten: de kwaliteit van de positief kritische dialoog, het stellen van ambitieuze doelen met als doel 'samen eruit halen wat erin zit'.

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen hebben we de volgende verificatie-activiteiten uitgevoerd:

- Bezoek aan basisschool De Meent
- Bezoek aan basisschool De Sleutel
- Bezoek aan basisschool Insp. Amerika
- Bezoek aan basisschool Mr Neuteboom
- Bezoek aan afdeling nieuwkomers Wereldwijs (locatie van Mr Neuteboom)
- Bezoek aan sbo/so Kindcentrum Westerwinde
- Bezoek aan vso Margaretha Hardenberg
- Gesprek met afvaardiging PLG-rekenen (Professionele Leergemeenschap)
- Gesprek met afvaardiging directieberaad
- Gesprek met afvaardiging GMR (Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad)
- Gesprek met afvaardiging RvT (Raad van Toezicht)

Basisschool De Tandem staat onder intensief toezicht. Met het bestuur hebben we afspraken gemaakt over het hersteltraject en het herstelonderzoek dat we daar gaan uitvoeren. De signalen die we over deze school hebben ontvangen, nemen we mee in dat traject.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat

gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

De overige signalen die we hebben ontvangen, hebben we besproken met het bestuur. We hebben geen signalen ontvangen die hebben geleid tot aanvullend onderzoek.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Scholengroep OPRON als Voldoende.

Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van de scholen, en werkt vanuit zijn visie op onderwijs gericht en planmatig aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Dit doet het bestuur in dialoog met de scholen en vanuit een visie op integrale kwaliteitsverbetering. In deze visie hangt de kwaliteit van het onderwijs samen met de kwaliteit van het personeel, de kwaliteit van het teamfunctioneren en de besteding van de financiële middelen. De kernwaarden uit het strategisch beleid, verantwoordelijk en vertrouwen, zijn herkenbaar in de samenwerking tussen het bestuur en de scholen.

De kwaliteitscultuur binnen OPRON is betrokken en gericht op het verbeteren van het onderwijs. Op schoolniveau is dit merkbaar. OPRON kan meer bereiken als 'het van en met elkaar leren' wordt georganiseerd. Dan profiteren alle scholen van de kennis en kunde die in projecten wordt opgedaan.

Het evalueren en bijstellen van beleid is ingebed in de OPRON-kwaliteitscultuur. We bespeuren echter een terughoudendheid als het gaat om het formuleren van hoge(re) ambities, deze vastleggen en als ijkpunten gebruiken bij de evaluatie en verantwoording van beleid.

Samenvattend, OPRON heeft mooie stappen gezet in het systematisch verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en het werken aan een

professionele cultuur. Meer tijd is nodig om de effecten van deze verbetering te zien, met name in de onderwijsresultaten.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Het bestuur heeft een visie op kwaliteit en stuurt op kwaliteitsverbetering daarvan.

We beoordelen de standaard Visie, ambities en doelen als Voldoende.

In het strategisch beleidsplan 2019-2023 staat beschreven waar OPRON voor staat als het gaat om goed openbaar onderwijs. De besturingsfilosofie is gericht op de kernwaarden vertrouwen en verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid ligt laag in de organisatie. Het bestuur stuurt op een cultuurverandering door de professionele dialoog als instrument te hanteren waarbij verantwoordelijkheid en vertrouwen samengaan. Het bestuur heeft de ambitie om te komen tot goed onderwijs uitgewerkt in een viertal thema's die herkenbaar terugkomen in de beleidscyclus op zowel bestuurs- als schoolniveau. Het bestuur wil deze ambitie bereiken door te zorgen voor een sterke tandem 'directie-intern begeleider' op schoolniveau die samen de interne kwaliteitszorg aanstuurt. Om nog beter zicht te krijgen op de kwaliteit van de scholen heeft het bestuur dit schooljaar de gesprekken met de scholen geïntensiveerd en de zogenaamde schooldialogen ingevoerd: kwartaalgesprekken op schoolniveau. Het bestuur investeert in een integrale aanpak waarbij de kwaliteit van het onderwijs steeds in relatie wordt gezien met de kwaliteit van het personeel, het teamfunctioneren en de besteding van de financiële middelen. De ingezette koers van schooldialogen moet leiden tot het verbeteren van onderwijskwaliteit vanaf onderop. Daar waar het bestuur 'extra ondersteuningsbehoefte' ziet, stuurt het bestuur intensiever de scholen aan. Het bestuur voert deze schooldialogen met alle scholen en afdelingen binnen OPRON. Informatie uit deze gesprekken vertaalt het bestuur naar kwaliteitsimpuls op OPRON-niveau. Zo loopt er voor het primair onderwijs een tweejarig traject Kwaliteitsimpuls

Onderbouw en gaat het komend schooljaar Kwaliteitsimpuls Rekenen van start. Dit omdat de rekenresultaten op met name 1S-niveau in het primair onderwijs tegenvallen.

De visie is helder, de ambities en doelen kunnen concreter

Het bestuur wil goed onderwijs realiseren echter welke ambities en concrete doelen het wil bereiken is niet geheel helder geworden. We merken een zekere schroom om ambities te formuleren en deze als ijkpunten te gebruiken bij het evalueren van beleid. Samen hoge(re) ambities formuleren en deze vertalen naar concrete doelen kan leiden tot meer zicht op 'eruit halen wat er qua potentie in zit'. Dit kan beter op zowel bestuurs- als schoolniveau. Mooi is dat we deze ambitie en houding hebben waargenomen bij het vso en het Kindcentrum (sbo/so). Zij willen onderwijs geven vanuit hoge verwachtingen en ambitieuze doelen, en leerlingen niet meer 'pamperen'.

Zicht op resultaten kan nog diepgaander en breder

Het bestuur maakt jaarlijks een kwaliteitsbeeld van de resultaten in het primair onderwijs en rapporteert daarover in het jaarverslag. Het kwaliteitsbeeld wordt vooral bepaald door resultaten in de groepen 3 tot en met 8 van het primair onderwijs terwijl er meer informatie (data) voorhanden is. Deze gegevens worden niet op OPRON-niveau gebruikt. Door met de directeuren te bespreken welke data nodig zijn om zicht te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs, wordt duidelijk waar nog ontwikkelkansen liggen. Men kan daarbij denken aan informatie vanaf de instroom tot hoe leerlingen het doen in het voortgezet onderwijs. Positief is dat het specialistisch Kindcentrum en het VSO reeds hebben aangegeven dat zij willen dat hun analyses van de onderwijsresultaten onderdeel uitmaken van het kwaliteitsbeeld op OPRON-niveau.

Sturing op de kwaliteit van de verantwoording kan beter

We constateren dat de scholen onvoldoende weten welke kwaliteitseisen het bestuur stelt aan de verantwoording in de schoolgids (SKA3). Hierin dient te staan of de school de doelen realiseert en, indien nodig, wat de school doet om het beleid bij te stellen. In de schooldialogen geeft het bestuur nauwelijks feedback op de kwaliteit van de verantwoording. Ook ontbreekt dit onderdeel structureel in de auditrapporten. We vragen het bestuur het maatschappelijke belang van een openbare verantwoording, vastgelegd in wetgeving, meer onder de aandacht te brengen en de aansturing hierop te verbeteren.

Basisvaardigheden bevat ook burgerschap

Het bestuur hecht waarde aan burgerschap en hanteert een kwaliteitskaart om het aanbod te verbeteren. Inmiddels is burgerschap een onderdeel geworden van de basisvaardigheden en zijn de kwaliteitseisen sinds vorig jaar aangescherpt. Burgerschapsonderwijs veronderstelt nu een doelgericht en planmatig burgerschapsaanbod, en het monitoren van wat leerlingen ervan leren en toepassen. Op grond van de resultaten kunnen de leraren bepalen

wat leerlingen nodig hebben om te kunnen samenleven in onze democratische rechtsstaat. We gaan er van uit dat het bestuur ervoor zorgt dat de scholen voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen op het gebied van burgerschapsonderwijs

Continuïteitsparagraaf

Bij elk vierjaarlijks onderzoek stellen wij vast of de continuïteitsparagraaf die het bestuur heeft opgenomen in de jaarverslaggeving voldoet aan de wettelijke eisen. In ons onderzoek kijken wij bij elke BKA standaard naar een aantal onderdelen van de continuïteitsparagraaf. We zien dat het bestuur ervoor kiest om de beleidsrijke meerjarenbegroting op te nemen in de begroting en niet in het jaarverslag. Hierdoor missen stakeholders aanvullende informatie.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Het bestuur realiseert samen met de scholen de doelen voor kwaliteit, bevordert een kwaliteitscultuur en stuurt, waar nodig, tussentijds bij. Wij beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur als Voldoende.

(In)directe sturing naar kwaliteitscultuur werkt

We herkennen de doorwerking van het bestuurlijk handelen in de gesprekken met de scholen en in de schooldocumenten. Positief is dat elke school een zekere mate van autonomie en professionele ruimte ervaart om de bestuurlijke kaders schoolspecifiek toe te passen. Het bestuur geeft voorafgaande aan de schooldialogen duidelijk aan wat ze van de scholen verwacht zodat de gesprekken doelgericht en effectief verlopen. We merken dat het bestuur op deze wijze stuurt naar een professionele kwaliteitscultuur waarbij 'leren en doorgroeien' en 'verantwoordelijkheid geven en nemen' herkenbare elementen zijn. De scholen ervaren deze dialooggesprekken als stimulerend en zinvol; een vliegwiel voor schoolverbetering.

De volgende uitdaging is om het onderwijs meer te geven vanuit hoge ambities en verwachtingen en elkaar daarop 'scherp houden'. In de gesprekken merken we dat men dat wel wil of doet, maar dat er een terughoudendheid is als het gaat om het vastleggen van hoge doelen en deze als streefnormen te hanteren in het monitoren van de opbrengsten. Deze grondhouding behoort nog niet tot de algemene professionele standaard.

In de scholen merken we een open leerhouding, betrokken en gericht op het geven van goed onderwijs. Men is positief over de koers die OPRON de laatste jaren heeft ingezet; de kernwaarden vertrouwen en verantwoordelijkheid worden herkend en hebben geleid tot vertrouwen in het bestuur.

Meer leren van elkaar en 'meeliften'

We zien mooie ontwikkelingen op schoolniveau en ook bovenschools; scholen doen mee aan verschillende verbetertrajecten waarbij men in groepjes scholen samenwerkt, soms ook met iemand vanuit de wetenschap. Deze trajecten belichten vanuit verschillende invalshoeken hoe aan kansengelijkheid wordt gewerkt. Voorbeelden die we zagen zijn: Succes for all, Werkplaats Onderwijskansen (NRO-project) en mogelijk straks het project Gelijke onderwijskansen Midden-Groningen en het doorstroomprogramma PO-VO. Veelal zitten deze projecten nog in de eerste fase maar de thema's zijn veelbelovend, ook voor de andere OPRON-scholen. Door 'het leren van en met elkaar' beter te organiseren kunnen meer scholen meeliften in de opgedane kennis.

Uitvoering en verantwoording intern toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) is zich bewust van zijn wettelijke verantwoordelijkheid als intern toezichthouder en bewaakt de uitvoering ervan door alert te zijn op rolneming, taakafbakening en het open communiceren met zowel College van Bestuur (CvB) als de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De Code Goed Bestuur van de PO-raad wordt toegepast. We merken dat de RvT goed op de hoogte is van wat er gaande is in de scholen; schoolbezoek behoort tot één van de informatiebronnen. De RvT hanteert een planning-en-controle-cyclus die helder is binnen de organisatie zodat de RvT de benodigde informatie vroegtijdig ontvangt en voldoende geïnformeerd wordt. De RvT neemt zijn werkgeversrol serieus; naast de vaste personeelsgesprekken is er ook ruimte voor het sparren met CvB.

Voor belanghebbenden is het belangrijk te kunnen zien hoe de intern toezichthouder toezicht houdt en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. In het bestuursverslag 2021 wordt verslag gedaan van het uitgevoerde toezicht. De verantwoording over hoe de RvT zijn verantwoordelijkheid uitvoert kan nog beter op de volgende onderdelen:

- *werkgeverschap intern toezichthouder*

In het jaarverslag 2021 is opgenomen een overzicht van de in de statuten opgenomen taken (artikel 6) over werkgeverschap. Een werkgever hoort ook ondersteuning en advies te bieden, dit onderdeel vinden we niet terug in het jaarverslag.

- *doelmatige besteding intern toezichthouder*

Het is belangrijk dat het geld dat het bestuur van de overheid krijgt doelmatig wordt besteed aan het onderwijs. De RvT behoort in het bestuursverslag te verantwoorden over de manier waarop het uitvoering geeft aan deze taak. In het bestuursverslag is wel opgenomen dat de RvT toezicht houdt op de doelmatige besteding van middelen maar de verantwoording is summier (art. 17c, eerste lid, sub c, WPO).

Medezeggenschap op weg naar taakvolwassenheid

Positief is dat de GMR, net als de RvT, duidelijk is over hoe hij zijn wettelijke verantwoordelijkheid uitvoert. Men is trots op de ontwikkeling die men sinds de verkiezingen van twee jaar geleden doormaakt. De bezetting is weer volledig, er wordt met wederzijds respect naar elkaar geluisterd, en men is alert op rolneming en taakafbakening. Externe deskundigheid, scholing en coaching heeft de GMR gesterkt in de weg naar taakvolwassenheid. Een plan is in de maak om volgens de 'leidende principes' de communicatie met de verschillende medezeggenschapsraden weer meer inhoud te geven. Mooi is dat de GMR diversiteit omarmt waardoor het de professionele dialoog vanuit verschillende perspectieven voert. De GMR wordt meegenomen in de advies- en besluitvorming en onderhoudt de contacten met de RvT en de CvB conform de principes van goed bestuur. De ambitie van de GMR is om deze verworvenheden goed te borgen zodat ledenwisselingen in de raad minder impact hebben op het functioneren van de GMR.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Het stelt wanneer dat nodig is het beleid bij en betreft daartoe interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog. We beoordelen deze standaard als Voldoende maar geven een herstelopdracht voor het beschrijven van de risico's.

Bestuur evalueert en rapporteert aan interne belanghebbenden

Het evalueren, rapporteren naar interne belanghebbenden en bijstellen van strategisch beleid is ingebed in de organisatie. In het bestuurlijk jaarplan staat beschreven hoe de thema's uit het strategisch beleidsplan gedurende het jaar worden uitgewerkt. In de organisatiestructuur zijn actieteam, hierin zitten veelal directeuren, verantwoordelijk voor het uitwerken van de thema's. Per kwartaal zorgen de actieteam voor een terugkoppeling naar het bestuur en het directiebestuur. Vervolgens verwerkt het bestuur deze gegevens weer voor het informeren van de RvT en de GMR. De interne informatievoorziening is op deze wijze goed geregeld, een mooie basis voor een goed functionerende dialoog. Dat een professionele dialoog ook mag 'schuren' als het onderwijs er beter van wordt, behoort nog niet tot de professionele standaard. Dit vergt meer tijd en gewenning.

Risico's en beheersmaatregelen

Van besturen wordt verwacht dat zij goed zicht hebben op hun omgeving. Daaronder vallen ook de risico's die mogelijk op het pad van het bestuur komen. In het jaarverslag 2021 ontbreekt een belangrijk onderdeel van de continuïteitsparagraaf, namelijk een beschrijving van de werking van het interne risicobeheersings- en

controlesysteem en de vermelding van de risico's die het bestuur signaleert en de beheersmaatregelen die het neemt. We geven het bestuur een herstelopdracht om dit te verbeteren en vertrouwen erop dat het bestuur dit vanaf het eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt (Art. 4, lid 4, Rjo).

Beleidscyclus is bijna rond

Het bestuur heeft recent een traject uitgezet om samen met de scholen het strategisch beleid te evalueren. Overwogen wordt het strategische beleidsplan 2019-2023 met nog een jaar te verlengen of samen een nieuw plan te maken. We merken dat binnen OPRON een cultuur is ontstaan waarbij men er vanuit gaat dat het bestuur hen betreft bij de evaluatie en bijstelling van beleid. Dit is een mooie grondhouding waaruit blijkt dat er voldoende draagvlak en vertrouwen is ontstaan om samen verder te bouwen aan goed onderwijs binnen OPRON.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij OPRON voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur een herstelopdracht die in onderstaand schema staat vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog Een onderdeel uit de continuïteitsparagraaf ontbreekt, namelijk het beschrijven van de risico's en de gekozen beheersmaatregelen. (Art. 4, lid 4, Rjo)	Het bestuur zorgt ervoor dat bij de beschrijving van het risicobeheersingssysteem de risico's, beheersmaatregelen en resultaten in de eerstvolgende jaarverslaggeving zijn opgenomen.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur het onvolledige onderdeel in de eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur van Scholengroep OPRON herkent zich in de uitkomsten van het onderzoek van de inspectie. We hebben de dialoog met de inspectie en de bezoeken als prettig ervaren. We zijn blij met de resultaten, bevindingen en aanbevelingen ten aanzien van onze onderwijskwaliteit, onze integrale aansturing en de cultuur. Deze bieden ons handvatten om verder te kunnen bouwen aan kwalitatief goed onderwijs in onze regio.

De afgelopen jaren hebben we ingezet op de kernwaarden 'vertrouwen' en 'verantwoordelijkheid'. De inspectie heeft geconstateerd dat er sprake is van een betrokken leerhouding en er vertrouwen is in het bestuur. Daarmee kunnen we concluderen dat de ingeslagen koers heeft bijgedragen aan de kwaliteitscultuur binnen OPRON.

Vanuit onze kernwaarden leggen we de verantwoordelijkheid laag in de organisatie. In ons strategisch beleid hebben we er daarom bewust voor gekozen om minder concrete doelen te formuleren, als zijnde een paraplu voor de doelen die hieruit voortvloeien op schoolniveau. We bieden scholen daarmee de ruimte voor nadere concretisering van eigen ambities en een doorvertaling van de doelen die in gezamenlijkheid in het strategisch beleidsplan zijn opgesteld. De inspectie heeft geconstateerd dat deze doelen concreter kunnen en nog beter vertaald kunnen worden naar hoge verwachtingen. Door aan de voorkant specifiekere duidelijk te maken wat er van scholen verwacht wordt, wordt de kwaliteit van de verantwoording ook beter, geeft de inspectie aan. Als scholengroep herkennen wij ons in deze aanbeveling. We zien in de praktijk dat onze aanvieligroute soms kan leiden tot het formuleren van minder concrete doelen. Deze aanbeveling nemen we mee in onze nieuwe plannen.

Jaarlijks stellen we binnen onze scholengroep een kwaliteitsbeeld op. De inspectie geeft aan dat het opnemen van in- en doorstroomgegevens een goede toevoeging kan zijn op dit document. Deze gegevens worden nu weliswaar op vaste momenten besproken met directeuren en intern begeleiders, maar worden nog niet schriftelijk toegevoegd aan het kwaliteitsbeeld. We zijn zelf ook van mening dat het toevoegen van deze gegevens aan het kwaliteitsbeeld een nog completer beeld kan opleveren.

De inspectie geeft aan dat de verantwoording in het jaarverslag op een aantal onderdelen uitgebreid moet worden. Wij hebben met de inspectie gesproken over de grond voor deze aanbevelingen en komen tot de conclusie dat er wettelijk gezien geen kwalitatieve eisen geformuleerd zijn ten aanzien van de betreffende opmerkingen. We

missen daardoor ook de wettelijke grond voor deze aanbevelingen. Wel kunnen we ons voorstellen dat de inspectie ons wil voorzien van tips en adviezen op dit vlak en we zullen deze meenemen.

De inspectie geeft het bestuur in goed vertrouwen de herstelopdracht om in het jaarverslag te verantwoorden wat de grootste risico's zijn die uit het eigen risicobeheersingssysteem naar voren komen en wat het bestuur doet om risico's te beperken. Zoals besproken komen deze risico's al periodiek terug op de vergaderingen met de Raad van Toezicht en zullen we in het volgende jaarverslag ook overgaan tot beschrijving en kwantificering van deze risico's.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

